

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:
BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:
Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A kormány terve és az ellenzék.

— október 13.

Tisza István gróf miniszterelnök azt mondja, hogy ő nem akarja elkövetni a szólásszabadságot. Sem pedig nem akarja lehetetlenné tenni azt, hogy nemzeti szükség esetén a parlamenti sikerrel ellentálljon alkotmányellenes törekvéseknek. — Célja — mondja továbbá — csupán az, hogy ad hoc összeverődő kicsiny csoportokra nézve tegye lehetetlenné a technikai obstrukciót. Azt azonban mindenesetre követeli, hogy az évi költségvetések megszavazása és a rendes ujonczjutalék megajánlása záros határidőhöz köthessenek.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy egyedül a költségvetés és az ujonczjutalék megajánlása az a tárgy, amelynél Béccsel szemben sikeres nemzeti ellentállás elképzelhető. Ha már most a két tárgy elintézése záros határidőhöz köthetik: a nemzet két sarkalatosabb alkotmányjoga vesz el. Talán nem kell bővebben fejtegetnünk, hogy ebben az esetben a nemzet ellentállási ereje mily végzetes mértékben megfogyatkoznék.

Igazat kell tehát adnunk első benyomásunknak, amelyet bennünk a geszti nyílt levél keltett, hogy t. i. a kormány szörnyűséges merényletet tervez nem a parlament, hanem egyenesen a nemzet ellen.

Ennek a kérdésnek a mérlegelése nem vérmérséklet, nem is politikai pártállás dolga, hanem a hazafias lelkiismereté. És mint minden kérdésben, amelyben a nemzet alkotmánya és létérdeke forog fent, itt is a legszélsőbb nemzeti álláspontnak van a legteljesebb igazsága.

Legszélsőbb nemzeti álláspont? Ezt a perszonál-unióért, a Kossuth Lajos ideálisan független Magyarországáért küzdő Kossuth-párt foglalja el a házszabályrevízióval, a kormány vészes szándékával szemben. Ez a párt kész elmenni a leghevesebb parlamenti forradalomig is, hogy a nemzetnek sarkalatos alkotmányjogát és hathatós ellentálló képességét megoltalmazza.

A háboru fordulata.

— október 13.

Az egész művelt világ feszült érdeklődéssel kíséri a kelet-ázsiai háborút, amely

most nevezetes fordulóhoz jutott. Az orosz hadvezér tudára adta a seregének, a muszka birodalomnak és az egész világnak, hogy ő már most elég erősnek érzi magát a japán sereg megtámadására és a győzelem kivívására, makacs és elbizakodott és a végső győzelem reményével kérkedő ellenfelén.

Ez tehát az orosz japán hadjáratnak új fázisát jelenti, Kuropatkin vármes reményességének szózatában. Hogy a valóságban is fordulat lesz-e az orosz támadásnak hangzatos bejelentése: azt majd csak a tények fogják megmutatni, amelyek azonban egyelőre, a proklamáció kiadása óta is erősen késlekednek.

Eddig ugyszólván mir dig egy és ugyanaz a képe volt a hadjáratnak, az alatt a kilencz hónap alatt, amely a port-arturi orosz flotta hirtelen megtámadása óta letelet. A japán csapatok támadtak, az oroszok védekeztek. A japánok győztek és előnyomultak. Az oroszok vereséget szenvedtek és hátráltak. Ez a történet ismétlődött a Jalu folyótól Liaojangig szakadatlan sorozatban. A japán támadásnak nem volt könnyű a győzelem; minden talpalattnyi föld, amelyet hősi elszántsággal elfoglaltak, súlyos, véres áldozatot követelt. Az orosz csapatok nem egy könnyen adták meg magukat; szívós kitartással védtek meg minden pontot s föl nem adták, míg az ellenség vitéz ereje és halálmegvető harci készsége rá nem kényszerítette őket.

Szerelmi házasságok.

A társadalom felfogása.

Mind általánosabbá kezd válni az igazi szerelmi házasság. Amennyire kedves és jó dolog ez általános emberi szempontból, annál szomorubb ugyanez az otthon nevelt úri leányok számára. Mert ezek az említett szerelmi házasságok, nem a rendes és a régi jó időkből szakcionált, plátói és szülői előrelátással rendezett házasságok még csak egyszerű mésallianczerok sem; hanem olyan szomorú szerelmi házasságok, amelyeket a jó társaság ajkbigygyesztve és sűrű pletykák kíséretében fogad. Olyanok ezek, amelyekről beszélnek, hogy például híres és unnepeit festő öveszi a modelljét, gazdag mecénás ifjú a fiatal színésznőt, vagy nagyon aspirált páru elvált asszonyt; akiknek nevére a világ már régen s kapcsolatosan beszélt.

Én most itt főképpen arról akarok beszélni, hogy hogyan és hogy helyesen viselkedik-e a társaság, a társadalom ezekkel az esetekkel szemben? Példának veszek egy olyan, mondjuk félszínésznőt, akinek zajos multja volt s akiről már nagyon sokat beszéltek. Ez a nő, akit tán a nyomor vitt arra, hogy szépségével spekuláljon, megazeret csinált egy tisztességes és a jó társaságba tartozó fiatal embert, aki őt nagyon szereti és aki — ha később is — de feleségül veszi.

Igaz van-e a társaságnak, vagyis iga-

zunk van-e a tisztességes asszonyoknak akkor, amikor ezt — a nőt nem akarják maguk közé befogadni. Disztingválunk kell. Nem olyanokról beszélünk, amilyenek biztosan vannak közöttük, hogy vig, ledér életet éltek, végbiztosításnak elvételük magukat egy jó bolonddal, aki hozzájuk, az ő nivójukra süllyed le. Hanem csakis azokról szólnak, akikről beszélni érdemes. Akik fiatalon és üdén a társadalom oly rétegén éltek, ahol tisztességesnek maradni szinte lehetetlen s akik odaadták magukat talán szerelem nélkül is, hogy élni tudjanak, miután hazulról se tanításban, se nevelésben nem részesültek, ami elősegítette volna őket más uton is. Az ilyen leány végre olyan emberre talál, aki őt megbecsüli és akinek férfiasága és becsületessége révén ismeri meg, hogy az igazi boldogulás a tisztességes szerelem és két lénynek együttes küzdése az életben. Hiszem, hogy sokan vannak közöttük olyanok, akik boldogan szakítanak régi életmódjukkal.

A társaságbeli nők álláspontja azonban öntudatlanul is ez: Te éltél és élvezted; te a te egész egyéniségedet érvényre tudtad juttatni és kiélni, te megismerhetted az életet és szerethetted azt, akit akartál. Most még felesége is annak lettél, akartál. Most még felesége is annak lettél, akinek hozzámenni vágyódtál, te neked adatott, hogy ezt a férfit megismerjed, mielőtt a választás s te most a biztos boldogságba mész. Én nem éltem, nem ismerem az életet, férjhez mentem gyermek fej-

jel, amikor nem lehetett elég tapasztalatom s elég ítélőképességem arra, hogy tudjam, milyen óriási kötelezettséget vállalok magamra. Véletlen szerencse, ha ez sikerült, mert olyan emberhez mentem, akiről nem igen tudtam egyebet, mint hogy virágot és Kuglert hoz, ha jön. Nekem gyermekeim születtek, még mielőtt tisztában lettem volna, hogy én talán egy olyan férfi gyermekeinek leszek anyja, aki nem olyan, nem az, akit én választottam volna, ha a férfiakat egyáltalán ismertem volna. Köztük vannak olyanok, akik áldozatok árán, fájó szívvel maradtak tisztességesek, épen ezek miatt a világra hozott gyermek s a belénk nevelt társadalmi morál miatt és soha sem ismerték meg a szabad, az igazi szerelmet. Nekem tehát az egyetlen elégtételtem s ha csufnak találok is, de egyetlen boszom, hogy téged künn hagyjalak és ne ismerjelek magamhoz valónak. Én téged titkon és néha öntudatlanul irigyellek, mert te éltél, szabadon jöhettél mehetél és nyomoroghattál. S ezek után az az óriási előnyöd is van fölöttem, hogy belépve a házasságba, csak azt várod attól, amit az igazán nyújthat neked. Te akkor fojzed be az életet és én akkor kezdem. Te a biztos jó életben, amihez én szokva vagyok s ami nekem nem okoz különösebb gyönyört, te abban nagyszerű nyugalmat és megelégedést találsz, te nem vagy kíváncsi, mert ismeresz mindent.

Én hát kitagadlak téged s azt akarom, hogy a hozzád hasonlókat közt maradj. És semmi esetre sem akarom, hogy megmutat-

Az oroszok minden valamirevaló hadállást várszerű sáncokkal és a mai fegyvertékni minden eszközzel megerősítettek. A japán sereg mindezeket a kisebb-nagyobb erősségeket megostromolta, a hadállást elfoglalta s védőit elűzte, egyszer-máskor csufosan meg is futamította. Az orosz hadvezérlés — minden törekvése, — az orosz hadalumnak minden erőfeszítése haszталannak és tehetetlennek bizonyult a japán katonai nemzeti lelkesedésével és önfeláldozó készségével szemben.

A valóság az, hogy a nagy és félelmetes orosz birodalom rettegett hadserege, a legkiválóbb muszka generálisok vezérlete alatt, a hadjáratnak első kilencz hónapjában egyetlen egyszer sem tudott sikeresen megállani az eddig egészen jelentéktelennek vélt ázsiai sárgaországnak lebecsült hadseregével szemben. Az egész hosszú idő alatt, bármilyen erős pozíciót foglalt el, a melyet nehezen megvívhatónak tett a természet és a katonai tudomány, az orosz hadsereg egyszer sem tudott győzelmet aratni. Mindig kikapott, mindig vereséget szenvedett. A japánok ott páholták el, ahol akarták s akkor, amikor akarták. Oroszország katonai erejének presztízse ebben a hadjáratban olyan csorbát szenvedett, amelyet ezután vajmi nehezen lehet kiköszörölnie, még ha a változó hadi szerencse egyremásra rámosolyogna is a muszka fegyverekre.

De hát igaz, mindaz a vereség, a mely az orosz sereget eddig érte, tudvalevőleg benne volt Kuropatkin haditervében. Erről a nevezetes haditervről, a mely a vereségek barátjait övezi a vezér homlokára, nem szabad megfeledkeznünk, ha fölállítjuk a mandzsuriai harci események mérlegét. Ne feledjük el, hogy Kuropatkin verést akart kapni a Jalu folyónál, Föngvangesögnél, továbbá Kin-esunál, Vafankunál, Kaipingnél és Liao-

jangnál. Az orosz hadsereg következetes megveretése az orosz vezér tudományának tökéletes szabályai, számításai, szándékai és tervei szerint ment végbe.

Ez a gondolat ismételt felmerült a hadjárat során s benne foglaltatik Kuropatkin mostani proklamációjában is, amelyben azt mondja: eddig visszavonultunk, mert gyöngébbek voltunk az ellenfélnél, de most már előretörünk, mert erősebbek vagyunk nála.

Azt kell azonban gondolnunk, hogy a vitéz japán sereg, mely a támadásban annyi bámulatos katonai erkölcsöt tanusított, ellenállhatatlan lesz a védelemben. S azt kell gondolnunk, hogy az oroszok, a kik vereséget szenvedtek a védelemben, még nagyobb vereségnek néztek elébe a támadásban.

De hát ne bocsátkozunk időelőtt való jóslatgatásba. Várjuk be a bejelentett változást, a mely nagy bizakodással az eddigi győzőnek legyőzetést és a legyőzöttnek győzelmet helyez kilátásba — csak azért, mert ez Kuropatkin haditervében, kezdettől fogva mindmostanáig és a hadjárat egész hosszú jövőjére nézve, így van megírva.

A bécsi udvar titka.

— október 13

Néhány hét óta újra roppant megszáporodtak az — udvari legendák. A bécsi hírlapírók tengernyi tintát fogyasztanak naponként udvari pikantériák terjesztésére. Talán nekem is hozzá kellene már szólnom. Csak azt nem tudom, hol kezdjem el? Egy szerencsétlen hercegnő eme és szívbjairól szóljak-e előbb, amelyek kihozták sodrunkból a bécsi hírlapok Catóit! Ez bizony elég érdekes tárgy volna. De — nem tehetek róla — én bizony elfordulok eme Catók erkölcsi sűrű fölháborodásától, valamint a regényhősnő és egész környezetének „erkölcsi” mivoltától. Hagyjuk hát ezt a témát máskorra. Hisz ugyanis végére jár már

ez a tragikomédia, majd ráérünk megírni aztán az epilógust.

Beszélgünk inkább ama két főhercegekről, akik a szerelmes hercegnő kalandjaival egyidejűleg foglalkoztatták a bécsi legendaszerzők fantáziáját a múlt napokban. Itt van elsősorban Ő felsége legfiatalabb öccsének, Lajos Győző főhercegnének szármalmas sorsa.

Mily hajmeresztő, közben-közben förtelmes dolgokat sugdosnak az udvari legendák költői ezen szegény királyfi lelki és elméleti állapotáról. Pedig hát elég szomorú a valóság magában, amiről bátran lehet már szolgálni, miután évek hosszú során át csakis suttogva lehetett róla beszélni.

Lajos Győző főherceg súlyos betegségben szenved, betegsége azonban nem újabb keletű. A gyenge, majdnem törékenynek mondható, fölötté élénk és izgékony szellemű királyfi már zsenge korában volt ez észlelhető. Akaratos volt tulságosan, eszékelységek miatt iszonyu harag szokott kitörni belőle, ami miatt sokat kellett szenvednie a környezetének.

Élénken emlékszem vissza arra az időre, mikor ötven évvel ezelőtt idekerültem a császárvárosba és szájról-szájra kelt hire az akkoriban 16 éves főherceg szenvedélyes magaviseletének. Többi közt egyik komor nyikjának, aki a fiatal főherceg reggeli felöltözöködésében segített, azért, mert nem a lakkeipőt hozta elő, amelyre fonséges urának éppen kedve lett volna, úgy a fejéhez vágta a közeli kandallón álló kis díszórát, hogy félholtan, betört koponyával kellett a szegény agg szolgát ágyba czipelni, melyet aztán csak hónapok múltával hagyhatott el.

Néhány évvel azután egy másik esemény híre szivárgott ki az udvari körökből. Ennek komoly politikai következménye is lehetett volna.

Ugyanis egy szomszédos nagy állam trónvárománya járt Bécsben látogatásban. A vendég saját hazájában akkoriban nagyon is népszerűtlen volt. Népe nem felejtette még el neki azon nem éppen dicsőséges szerepét, amelyet a 48 as forrongások alkalmával játszott a szabadságért küzdő néppel szemben. Alkalmasint ezen ellenséges közszellem kifolyásul tekinthető azon — akkori — általános ráfogás, hogy a vendég nagy kedvelője a — szesz italoknak. Általános

hasd nekem, hogy te is tudsz úgy reprezentálni s meg tudsz tanulni finoman viselkedni és elegánsan fogadni éppen úgy, mint én. Én igenis rajtad boszulom meg a mai társadalmi helyzetnek azt a ferdeségét, amely a leányt melegházi növényként tartogatja s az anya, a garde de dame védőszármányai nélkül nem engedi mozogni.

Nos, ez mind igaz, ez mind emberi s ez mind érthető és ezért még nincs igazuk a tisztességes asszonyoknak. Nem akarok kenetteljes vallási prédikációkkal előállni s azt hangoztatni, mit Krisztus a megtért bárányról, hanem azt mondom, hogy először is ezzel büntetik azt a férfit is, aki pedig mindnyájunk szemében a legszebben járt el, csakis a szerelem szavára hallgatva. Magáévá tette a Kant-féle elvet: Handle wie Andere in diesem Falle handeln sollten. Mert ha nagyon szokásban van is, de elítéljük mégis azokat a férfiakat, akik kihasználva az ilyen leányokat, mint kifacsart ezitromot félredobják, ha az már nem újság nekik. Igazságtalanság az ilyen férfit sújtani s őt feleségével együtt kiközösíteni a társaságból. Színészekre, művészekre nézve ez a kiközösítés nem igen áll fenn, mert ők sokkal szabadabb gondolkodásukkal befogadnak többé-kevésbé minden kedves embert a maguk gardájából. A művészférfi mindig talál társaságot a feleségének kollégái között. Csak a bourgeois oly tulzottan exkluzív. Pedig nincs igazza. Mert lehet az ilyen nő kedves, eszes s természetű olyan finom kedélyű, amit semmiféle élet nem tudott megváltoztatni. A társaság, a nők

önmagukat szabaditanák fel azzal, ha szabadabban gondolkoznának ők is másokkal szemben. Egy ilyen nő, aki biztosan sok dolgot becsülni és tisztelni tanulna meg a tisztességes asszonyok életében, mégis hozna magával egy kis friss levegőt onnan kívülről s némi változatosságot az egyhangu nyárspolgári kicsinyességekbe.

Legnagyobb hiba az, dogmának felállítani, hogy az ilyen nő egyáltalában nem fogadjuk be. Főképpen nem szabad egy kalap alá vonni valamennyi ilyen esetet. Mert ezek közül mindegyik egy külön speciális eset. Annak a fiatal embernek asszonyismerősei és barátai volnának arra hivatva, hogy az ő ösztönszerűen helyes asszonyi érzékükkel itéljék meg, hogy az illető érdemes-e arra, hogy elfelejtsenek régi dolgokat s igazán olyan nő-e az, aki más helyzetben, más körülmények között olyan maradt volna-e, mint amilyenek ők maguk. Erre tán azt mondják, hogy soha se lehet megtudni, hogy az a nő, ha nem úgy kezdte volna, a hogyan kezdte, kiismerve s talán megutálva az életet, a végén kerülve ehhez a férfhoz, amikor már elég volt neki, — hanem fordítva, ehhez ment volna az elején férjhez, — nem tört volna-e ki akkor is ősternészeté s azt az életet éppen úgy élte volna azután, tehát nemcsak szegényes és szomorú körülményei következtében.

Kérem, az ilyet kohase lehet tudni s elégedjék meg az ember azzal, amit lát. Hiszen az ugynevezett tisztességes asszonyok között hány, de hány olyan van, aki megosalta az urát s akiről ha nem sült ki

semmi, nyugodtan élvezte a tisztességes asszony piedesztálját. S még olyan is van akárhány, akiről, ha beszéltek is egy időben, — később, amikor megöregedett, oly tisztas és tiszteletreméltó matróna lett, ha értett az elegáns és imponáló fellépéshez, hogy mindenki megtiszteltetésnek vette az ő házában vendégként szerepelni. Én azt hiszem, hogy az ilyen feleségek mind tisztességes életet folytatnak. Megbecsülik a férjüket, aki nekik gond nélkül életet biztosított, társadalmi helyzetet adott és megismertette velük az igazi, az önfeláldozó szerelmet. Mert bármennyire letértek is az egyenes utról, be kell vallanunk, hogy ezek a házasságok azok, amilyenek az élet könyvében szabályként kellene, hogy szerepeljenek.

A mai társadalom az érdek és a haszon bélyegét viseli magán, amelyben a házasság csak életbiztosítás nem a halál, hanem az életbenmaradás esetére. És ha ilyen esettel találkozunk, ne botránkozunk meg, ne firtorítsuk el az orrunkat, mert nem a mai társadalmi előírás szerint lett nyélbe ütve, hanem lássuk be, hogy ez a házasságnak, ha nem is tisztességesebb, de feltétlenül természetesebb formája. Amikor egy férfi megszeret egy nőt s nem néz se jobbra, se balra, hanem tisztán a szíve vonzódását követi s magához emeli bárholon is. Ha már magunk nem üzzük, ismerjük el legalább másnak a jogát a szerelemhez s ha ilyen házasságokkal találkozunk, ne vessük meg őket, ne irigykedjünk rájuk és ne forduljunk el tőlük ezavakkal: „Pfüj, hisz ez természetes!

„Kümmelprinz“-nek csufolták őt a rossz nyelvek otthon, a saját hazájában.

Azonban természetesen, hogy a bécsi udvar részéről teljes előzékenységgel, illő pompával fogadtatott a fényes kísérettel ideérkezett vendég. Ő felsége, valamennyi itt-székelő főhercegek, udvari méltóságok kíséretében fogadta a vendéget az indóházban, s elhozta a schönbrunni várakba. Itt történt a lépcső följáraton, a fényes környezet nem kis rémületére, hogy az idegen trónörökös vendéget ő felsége legfiatalabb özvegye, Lajos György feltűnően kifigurázta. A vendég felé intve, háta mögött ittas állapotot színelit — tántorogva, a jobb kezével az ivást imitálta.

Akkortájt nagyon veszedelmes merészség lett volna a hírlapokra nézve az efféle magas pikantériákról akárcsak egy árva szóval is említést tenni, de titok nem maradhatott a nagyközönség előtt, amit az udvari személyzetnek tíz vagy tizenöt főbb tagja látott. A szilajkodó főherceget kitiltották egy időre az udvar köréből és a salzburgi „Mirabelle“-nevezetű császári kastélyba internálták büntetésből. A veszedelmes kis tréfát így eltussolták — látszólag — minden komolyabb következmény nélkül. Azonban ki mondhatná, hogy nem hagyott-e hátra ezen kínos incidens tartós benyomást a vendég lelkületében és nem gyakorolt-e döntő befolyást annak későbbi, egy csóppet sem barátságos magaviseletére a Habsburg-házzal szemben?

Az elmondott két „eset“-hez hasonló még számtalan mást is lehetne felhozni későbbi időből. De azt hiszem, ezek is jellemzően magyarázzák azt a körülményt, hogy a főherceg komolyabb misziókkal sohasem lett megbízva, hogy lassacskán előléptették ugyan a katonai ranglistán egészen a tábornagyi magaslatig, de gyakorlati szolgálattételre egyszer sem hívták be, amire különben testi fogyatkozásai folytán sem igen volt képesítve. Utóvégre folytonos gyengélkedése által kényszerítve érezte magát leköszönni azon — magába véve — korántsem strapacziózus, inkább csak reprezentábilis tisztségekről is, amelyekkel fölséges testvérbátyja őt feiruházta. Hatvankét éves korában teljesen visszavonult a napokban a nyilvánosságtól és egyelőre kedvezőbb éghajlattal alatt, Meranban fog gyógyulást keresni.

A másik betegnek mondott, de teljes egészségnek örvendő főhercegre vonatkozó híresztelésekről csak feszélyeztetve szólhatok bővebben, miután mondandóm néhány magyar kartársamnak aligha lesz inyére. — Ugyanis az Ottó főhercegről keringő mendemondákat kell szellőztetnem, illetve helyreigazítanom.

Kegyvesztettnak mondták Ottó főherceget holmi vétségek folytán, amelyeket a riporterek sokféleképpen eszeltek ki.

Mások meg nagy betegen menesztették ő fenségét különféle gyógyfürdőbe. Röviden elmondom, hogy mi igaz ezen kacskaringósan felezicizomázott legendákban?

Ami a főherceg betegségét illeti, azt már bekezdőleg kiemelttem, hogy az idevonatkozó hírek alaptalanok. Nekem is meg-sugta ugyan egyik udvari benfentes ismerősöm, hogy veszedelmes vérbetegségben szenved a főherceg, hogy már majdnem teljesen lerágtá orrát a borzasztó kórság. Utána jár-tam a dolognak.

Kérdezködtem több hozzám rokoni s baráti viszonyban álló katonatisztól, akik a főherceg személye körül mindennapi szolgálattában lévén, legjobban tudhatták, hogy mi rájja parancsnokuk orrát. Kinevették. Végre csak az imént volt alkalmam közelről arczába nézni a fönséges urnak s tanu-síthatom, hogy ezen férfias arcz kellő közöpsén egészen épségben ott diszlik még az állítólag teljesen eltűnt orr is.

Ottó főherceg egész más „vérbeteg-ség“-ben szenved. Azonban kínos viszony-

ban ugyanis, mely közte és egyik vérrokoná között kifejlődött.

Ottó főherceg testvérbátyjának, Ferenc Ferdinándnak lelkületét feltékenység gyöttri régóta, amely már-már a nyílt gyűlölettel határos színezetben kezd némelykor megnyilatkozni. Ezen végzetserű ellen-szév valószínűleg onnan származik, hogy — mikor vagy tíz évvel ezelőtt Ferenc Ferdinánd még tudóbjában szenvedett, illetékes helyen fontolóra vétetett a trónörökös-ség eventualitása és Ottó főherceget közelebb hozták az állami ügyek műhelyéhez.

Ottó főherceg maga, de neje Mária-Jozefa főherceggasszony is serényen hozzáfogtak a magyar nyelv megtanulásához. Ottó főherceg, valamint neje más irányban is többször kimutatták a magyar nemzet iránt táplált jóindulatukat, előzékenyen érintkeznek alkalomadtán a magyar főurakkal, érdeklődnek a magyar nemzeti ügyekért.

Hozzászámítandó még az is, hogy Ottó főherceg a hadseregben is szerzett magának népszerűséget lovagias, pajtáskodó modorával, bőkezűségével.

Utóbbi tekintetben fönséges bátyjáról pedig ellenkezőleg azt beszélik, hogy kissé nagyon is — „szükmarku“. Nincs reá eset, — mondják — hogy némi módon revan-zsirozta volna akármivel az illető tisztikarokat, melyek őt, mint ezredparancsnokot, fényesen megtraktálták alkalmissal. Ellenben Ottó főherceg sohasem mulasztott hasonló alkalmat, hogy holmi alapítványtevés avagy másnemű, illő ajándékozás alakjában, köszönetének kifejezést adjon. Pedig azt mondják, hogy Ferenc Ferdinánd, mint V. Ferenc, a néhai medenai nagyherceg 500 millióra rugó vagyonának örököse, sokkal könnyebben költekezhettek ily esetekben, mint őcsese.

Ferenc Ferdinándot — ha saját érzéke nem vezette volna rá, — környezete figyelmezteti arra a nagy különbségre, melyet a közhangulat az ő saját, az őcsesének személye között megállapít. És innen eredt a viszály, a kegyvesztés. Ugyanis nem ő felségének kegyét vesztette Ottó főherceg, hanem testvérbátyját! A két testvér között uralkodó surlódás a multkoriban szolgálati dologban is megnyilatkozott és pedig oly alakban, hogy ő felsége, mint hadur, nem kimélhette meg a fiatalabb és rangban alatta álló testvért a kemény megtorlástól. Innen származott aztán az utóbbinak — betegsége.

Egyelőre szerencsésen kigyógyult betegségből. Legközelebb magasabb polcra, önálló vezérségben fogja majd Ottó főherceg szolgálatát folytathatni. Azonban tartok tőle, hogy nemsokára ismét erőt vesz a betegség rajta, vagy — meglehet az is — tán fönséges testvérbátyján...

— thy.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Presbiteri közgyűlés. Vasárnap, a hónap 16-án délelőtt 10 órakor az ev. ref. egyház presbiteriuma az egyháztanács-teremben, Kiss Áron püspök egyházi és Simonffy Imre főgondnok világi elnök vezetésével közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

Jelentés arról, hogy a folyó évi szept. hó 25-ik napján tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyve szeptember hó 30. napján hitelesített.

Szilágyi Imre új egyházközségi bíró felesketése.

A pöntári hivatal jelentése, hogy a kisbirtokosok országos földhitelintézeténél a 2219. számú alapítványra 900 koronát befizetett.

A városi tanács folyóévi 12,589. számú levele arról, hogy a város az egyházunk részére megállapított segélyösszegeket évnegyedanként előre fizeti ugyanannak 13,461. sz. végzése a felemelt iskolai segély folyóvá tétele tárgyában.

Esperes folyó évi 901. számú levele egyházkerületi világi tanácsbíróra szavazás tárgyában.

Esperes f. évi 888 sz. körlevele az egyházmegyei gondnoki hivatalra szavazás tárgyában.

Márton Imre ügyvéd indítványa koronajáradék kötvények vétele tárgyában, a gazdasági bizottság véleményével.

Márton Imre ügyvéd indítványa a törlesztéses kölcsönök rendszeresítése tárgyában, a gazdasági bizottság véleményével.

Márton Imre ügyvéd indítványa az egyház pénztárának a cumulatív kezelés behozatala és a könyvvezetés átalakítása tárgyában, a gazdasági bizottság véleményével.

Kertész István haszonbérlet kérvénye az iránt, hogy az általa haszonbérlet földön tervbe vett gazdasági épületek tárgyában beadott kérvényére érdemileg határozzon presbiteriumunk, a gazdasági bizottság véleményével.

A gazdasági bizottság 1581. sz. végzése a harangozóknak drágasági pótlék adása iránti kérvénye tárgyában.

A tisztviselők, alkalmazottak és szolgák kérvénye drágasági pótlék adása iránt, a gazdasági bizottság véleményével.

Az énekvezérek kérvénye drágasági pótlék adása iránt, a gazdasági bizottság véleményével. Oravszki Sámuel Darabos-utoza 22. szám alatti lakos kérvénye az iránt, hogy Sándor fiának tandíja engedjék el.

A Debreczeni Főiskolai Lapok szerkesztősége kérvénye segélyezés iránt.

Nt. esperes ur 907—908. sz. körlevele az ideiglenes tanító és tanítónők megerősítése tárgyában.

A Szikszay—Gáll alapítványi bizottság jelentése az alapítványi ösztöndíj odaitélése tárgyában.

A gazd. bizottság 1589/1904. G) sz. végzése néhai Zöld Jánosné hagyományára tárgyában.

Bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház adóügyi bizottsága folyó ügyek elintézésére czéljából ma délután 5 órakor az egyháztanács-teremben ülést tart.

Előadás a japánokról. Érdekes szabad előadást tartott a Hittanszaki Onképző Társulat tegnapi ülésén Léтай Menyhért hittanhallgató. A japán szokásokról, különösen pedig a japán vallásról mondott el igazán szép dolgokat. A hallgatók bő tapssal jutalmazták az érdekes előadást, melyet Léтай a legközelebbi gyűlésen folytat.

NAPI HIREK.

A Hortobágy értékesítése.

— Rendkívüli közgyűlés a Hortobágy rendezése ügyében. —

— okt. 13.

A Hortobágy rendezésének, helyesebben, jövedelmezőbbé tételének kérdése több, mint egy évtizede foglalkoztatja a város vezető férfait.

Mintegy 12 év előtt, 1892-ben ismét felszínre került ez az ügy. A debreczeni egyetem létesítéséről volt akkor szó, és Szabó József volt főszámvevő azzal az indítvánnyal állott elő, hogy a 42,000 holdnyi Hortobágy pusztából szakítanak ki 10,000 holdat, azt adják bérbe és a bérjövödelemből létesítsék Debreczenben az egyetemet.

A közgyűlés egy része eile-

ladt lakásába. Kozák utánna ment, ajtót, ablakot bevert s mikor előjöttek a rendőrök, elment, de az éjszaka folyamán több ízben visszament s mindannyiszor nagy botrányt csinált. Kozákkal a rendőrség számol le.

A rendőrség létszámának emelése. A debreczeni rendőrség létszámát feltélenül emelni kell s általában a rendőrség szervezetén sok az újítani való. Belátta ezt Roncsik Lajos főszámvevő s rendőrségi czélokra 21,600 koronát vett fel a költségvetésbe 1905 re. A gazdasági bizottság az egészet törölte a költségvetésből, s a jogügyi bizottság 15,000 koronában szabta meg az e czélra szükséges összeget. A tanács tegnapi teljes ülésében a jog- és pénzügyi bizottság álláspontjára helyezkedett s e czélra 15,000 koronát kíván beilleszteni a költségvetés keretébe.

A Komáromi papirkereskedés esődjéből visszamaradt áruk minden elfogadható áron eladatnak, Kossuth-utca 6 szám.

Büvész-estély a Bikában. S. Vienne a magyar származású egyes büvész, ma este igen érdekes büvészeti előadást rendez a Bika-szálloda éttermében.

Sósavat ivott. Tegnap délután Bernandi Amália borleány a Kossuth-utcai temetőben sósavat ivott. Bevitték a kórházba, hol súlyos betegen fekszik. Téves a lapoknak az az állítása, mintha a fiatal leány hozzátartozóinak zaklatása elől menekült volna a halálba.

A második kerület orvosi állása. Szentpály Béni dr. a második kerület rendőri orvosa három hónappal ezelőt 20 napi szabadságot kért, mit meg is kapott. Szentpály akkor kiment Amerikába s azóta semmit sem hallattat magáról. Most aztán a tanács elhatározta, hogy felszólítja állásának elfoglalására és ha Szentpály felhívásnak nem elegetáll s át mással töltik be.

A „vörös kakas” pusztítása. Hivatalos becsülés szeriat az idei augusztusban tizenkilenc millió értékű magyar nemzetiségű vagyon pusztult el tűz által. Nem kevesebb mint öt törvényhatóság területén egyenkint a milliót meghaladó kárt okozott a tüzvész. A statisztika szerint augusztusnak mindegyik napján százötvenöt helyen voltak tüzek. Habár a hónapokig tartó ideig aszály a tűz keletkezésének előfeltételeit nagyon is megszorította, az illetékes körök s az egész társadalom mégis megdöbbenthet ezen a pusztuláson, amely bizonyára a magyar polgárok ezreit koldusbotra juttatta. Habár az ideig Nyugat-Európában, így Ausztriában, Német- és Franciaországban is gyakrabban jelentkezett a „vörös kakas”, mint más években, mégis valószínűleg megesik majd rajtunk az a kultúr-szegény, hogy a nemzetközi tüzstatisztikához a legkövőbb számokat Magyarország fogja szolgáltatni. Mert nálunk botrányos a tűzvédelmi berendezkedés a vidéken. Legfőbb ideje, hogy szövetkeztek, gazdakörök szervezése által fölrazzuk a falu életét ölmes közönyéből s a szolidaritás érzésének felkeltése által honosítsuk meg mindazt a szükséges intézményt, melyek szükségesek arra, hogy ez idő szerint védtelen polgártársaink millióit a tüzelem rombolásai ellen megvédjük. Az érdekes statisztikából még kiemeljük, hogy a gyöngyösi tüzvész 1 millió 233,989, a topánfalvi pedig egy millió 273,012 kárt okozott. Törvényhatóságokint tüzkárok összegét a következő számok mutatják: Heves vármegye 1 millió 488,429, Zemplén vármegye 1.421,024, Torda-Aranyos vármegye 1.318,670, Trencsén vármegye 989,707, Pest-P.-S.-Kiskun vármegye 905,501, Budapest székesfőváros 807,243, Ung vármegye 565,052, Szepes vármegye 557,259 korona.

Magyarország népeseése. augusztus hóban. A folyó év augusztus havában 60,591 gyermek született élve a Magyarbirodalomban, az elhaltak száma pedig 30,488-at tett, úgy, hogy a természetes szaporodás 21,103 főre rugott. A múlt év megfelelő hónapjában összehasonlítva az ideig a születések száma mint a halálozás 1600 zal kevesebb volt, úgy hogy a szaporodás ugyanannyit tett, mint a tavalyi augusztusban. Az év első 8 hónapját összevéve, már jóval kedvezőbb az ideig eredmény, a születések száma ugyanis 3000-rel növekedett, a halálozásoké ellenben 21.600 zal csökkent, a természetes szaporodás tehát 24.600 al kedvezőbb, mint a múlt év megfelelő szakában. A javulás tulajdonképp részben az anyaországra esik.

Elgázolt gyermek. Az utczán ment keresztül Bujdosó Sándor talyigás két éves gyermeke. Egy talyigával arra hajtott Bör Istvénné és az asszonykocsis elütötte a kis gyermeket, kit súlyos sérüléseivel Engel Ignác dr. orvos vett ápolás alá. Börné ellen vigyázatlan hajtásért megindítják az eljárást.

Halász Nándor ékszerész kereskedő mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

TAVIRATOR.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A politikai helyzet és a bécsi körök.

Budapest, okt. 13. **A függetlenségi Kossuth párt tegnap esti gyűlésének határozatát az egész ország nagy lelkesedéssel fogadja.** A bajai függetlenségi kör még tegnap este gyűlést tartott és **Kossuth** Ferencznek üdvözlő táviratot küldtek.

Győrben a lelkes tömeg a képviselő és a függetlenségi párt elnökének lakása elé vonult és elrettették őket és **Kossuth** Ferenczet. Budapestben mindenfelé a politikai életben beállott legújabb jelentős fordulatról beszéltek.

Bécs, okt. 13. **Khuen-Héderváry** gróf, a király személye körüli miniszter ma reggel ide érkezett és megérkezése után a király azonnal kihallgatáson fogadta.

Khuen 2 óra hosszat volt a királynál.

A királyt és a bécsi köröket kellemetlenül érintette a magyar politikában beállott váratlan fordulat és szemrehányásokat tettek **Khuennak, mert ő ajánlotta Tiszát, aki arról biztosította a királyt és az udvari köröket, hogy a magyar parlament teljesen erőlen és amit ő akar, azt a parlamentben megvalósíthatja.**

Mit referált Khuen a királynak, azt még most nem tudják. Azonban a **Tiszába vetett bizalom udvari körökben megrendült.**

Orosz-japán háboru.

Csifuból jelentik, hogy egy bomba Stössel tábornok lakásába esett és a tábornok kénytelen volt lakását áthelyezni. Port Arthur közelében nagy a gyermek halandóság.

Az oroszok szabadon bocsájtottak 11 japán tisztet, kik élelmi szerkeket szállítottak Dalnyba.

Csifu, okt. 13. A port-arthuri hajóraj okt 1-én ki akart törni a belső kikötőből, de a japán útegek gyors tüzelése ezt lehetlenné tette. A „Retvizan” orosz hajó eközben súlyosan megsérült.

Tokióból jelentik hivatalosan, hogy a japán jobb szárny heves és még mindig tartó küzdelemben fön tartja magát.

Nodzu tábornok balszárnyával megtámadta az oroszokat; Oku tábornoknak sikerült az oroszokat Takutánál visszaverni.

A debreczeni átirat.

Nyiregyháza, okt. 13. A ma tartott közgyűlés kimondotta, hogy a debreczeni átiratot, a magyar nyelv jogának érvényesítése végett a külképviseletben, elfogadja és hasonló szellemű feliratot intéz a képviselőházhoz.

Egy debreczeni feleséggyilkos a bírák előtt.

Budapest, október 13. **Hári Pál** 46 éves földműves éveken keresztül Debreczenben vadházasságban élt, **Kostyál** Borbálával. Az asszony ez év május havában elhagyta Debreczent és Budapestre költözött. Hári Pál utána ment, felkereste Sziv-utcai lakásán, ahol megtudta, hogy az asszony egy másik emberrel él együtt. Az asszonnyal előbb perlekedett, majd revolveréből ötször az asszonyra lött.

Az asszony hónapok mulva gyógyult fel.

Hári Pált a bíróság szándékos emberölés kísérletének büntette miatt ma vonta felelősségre.

A tárgyalás tart, ítéletre csak késő este kerül a sor.

Apponyi gróf Pesten.

Budapest, október 13. **Apponyi Albert** gróf amerikai útja után ma Budapestre érkezett.

Locz halála.

Budapest, okt. 13.

Locz Károly az országos nevű festőművész ma reggel meghalt. Szombaton temetik.

Budapesti árutözsde.

Készárú: csendes.

— okt. 13

Buza őszre	10 18 —
Buza tavaszra	10 61 —
Rozs őszre	8 07 — 8 08
Rozs tavaszra	7 67 — 7 68
Tengeri őszre	7 40 — 7 42
Zab	7 33 —
Arpa	6 90 — 6 92

SZINHAZ.

Heti műsor.

Fatinitza. Hej, Fatinitza, Fatinitza! énekelték tegnap a szinpadon. Hej, Fatinitza, Fatinitza! dudolta hazamenet a közönség, ami azt mutatja, hogy Szappá

nezte ezt, mert azon az állásponton volt, hogy a Hortobágy a város tulajdona, azzal a város korlátlanul nem rendelkezhetik, mert az a debreczeni polgárság tulajdonát képezi.

A közgyűlés végeredményében azt határozta, hogy egy nagybizottságot küld ki a közgyűlés kebeléből, melynek hivatása az lesz első sorban, hogy tisztázza a jogviszonyt, a városé, avagy a polgárságé-e a Hortobágy, rendelkezhetik-e a város korlátlanul a Hortobágygyal és kiszakíttassék-e a Hortobágyról 10,000 hold. A nagybizottság meg is kezdte működését. Az úgy a gazdasági egyesület elé került, amely sérelmesnek tartja a 10,000 hold kiszakítását és ellenzi; a gazdasági bizottság ugyancsak azt mondja, hogy a Hortobágy nem a városé, így nincs joga a 10,000 hold kiszakításához.

A város volt főügyésze a tanulmányozások és az okiratok alapján elkészítette véleményét, de abból tiszta képet alkotni nem lehet.

Aztán dr. Magoss György városi főügyész tanulmányozta már régebben a Hortobágy ügyét és végeredményében arra a megállapodásra jutott, hogy a Hortobágy kizárólag a város tulajdonát képezi és azzal a város korlátlanul rendelkezhetik.

A jogviszony feltárása és végleges tisztázása ügyében a jövő hóban rendkívüli közgyűlés lesz, melyen el fog dőlni kie hát a Hortobágy és kiszakítás-e a 10,000 holdat.

— A debreczeni Kossuth szobor.

Az ország majdnem minden városát díszíti már Kossuth Lajos szobra, csak a nagy magyar városban, a gazdag Debreczenben, ahol a dicső szabadságharc legnevezetesebb eseménye, a deátronizálás ment végbe, nincs még Kossuth Lajosnak szobra. A társadalom már évek óta gyűjti filléreit Kossuth Lajos szobrára, egybegyűlt már mintegy 60.000 korona, de hogy Debreczenhez méltó szobor hirdesse Kossuth Lajos dicsőségét, a közgyűlés is 3 év előtt 100.000 koronát szavazott meg Kossuth Lajos szobrára, oly módon, hogy évenként 10,000 koronát vesz fel a költségvetésbe. Bizony ilyen módon még egy évtizednél is tovább kellene várni, míg Debreczenben Kossuth Lajosnak szobra lenne. A város jelenlegi vezetősége, különösen Kovács József polgármester is belátta azt, hogy Debreczen nem maradhat annyira vissza e téren és mielőbb létesíteni kell a Kossuth szobrot. Azt bizonyítja az a jelentése, melyet Oláh Károly tanácsnok ma terjesztett a Vecsey Imre főjegyző elnöklésével tartott tanácsülés elé. A polgármester a nánási Kossuth szobor leleplezéséről tesz jelentést a tanácsnak és egyidejűleg megsürgeti a tanácsot, illő volna, hogy Debreczenben is mielőbb felállítanak a Kossuth szobrot és felhívja a tanácsot tegye meg ezirányban a kezdeményező lépéseket. — A tanács a polgármester jelentése kapcsán kimondotta, hogy a Kossuth Lajos szobrának felállítása érdekében a kezdeményező lépéseket hala-

déktalanul megteszi, ezezből kiküldi Kovács József polgármester elnöklésével Vecsey Imre főjegyzőt, Körner Adolf, Oláh Károly, Király Gyula, Bészler Károly, Szabó Kálmán, Csóka Sámuel tanácsnokokat, dr. Magoss György főügyészt, Aczél Géza főmérnököt, Rancsik Lajos főszámvevőt, továbbá kiegészíti magát a debreczeni Kossuth szobor bizottsággal, meghívja a bizottságba dr. Thaly Kálmán, dr. Bakonyi Samu és Dobieczycki Sándor orsz. képviselőket és így egybeállított bizottságot felhívja, tegye meg javaslatát arra nézve, hogy Kossuth Lajos szobra mielőbb felállíttassék Debreczenben és jelölje ki a helyet is, ahova Kossuth Lajos szobrát elhelyezzék. A tanács a jövő hóban már permanenciába lép és így remélhető, hogy egy, esetleg másfél év múlva Debreczen városát is díszíteni fogja Kossuth Lajos szobra.

— **A függetlenségi és 48-as párt értekezlete.** Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth-párt tegnap este 6 órakor Kossuth Ferenc elnökle alatt értekezletet tartott. Napirend előtt Papp Zoltán megkövette Thaly Kálmánt, akiről a minapi békeérem átadóját alkalmából egy lapban igen különös hangú és az ősz tudóshoz, a puritán lelkű politikushoz csakugyan nem méltó verset faragott. Miután ezt tegnap a pártban Pap Zoltánnak alaposan szemérem hányták, ma bocsánatot kért és a párt színe előtt ünnepélyesen kijelentette, hogy sajnálja a dolgot s Thaly nagy érdemeit tisztelettel ismeri el. Visszavonja még a sértő számdókt is. Komjáthy Béla Pap Zoltán kijelentését kibővítve kívánja azzal, hogy Pap Zoltán Thaly előtt ne csak mint író s költő előtt, de mint politikai egyéniség előtt is hajoljon meg. Indítványozza, hogy mondja ki a párt, hogy Thaly Kálmán iránt politikai multjánál fogva a legnagyobb tisztelettel és ragaszkodással viseltetik. Pap Zoltán kijelenti, hogy a legtávolabb áll tőle Thaly Kálmán politikai tisztességét meggyanusítani. Kossuth Ferenc az elnöki székből tudomásul veszi Pap Zoltán nyilatkozatát, de ez alkalommal igen komolyan kéri a párt tagjait, hogy tartózkodjanak a nyilvánosság előtt egymásról bármi módon elítélőleg nyilatkozni s ha valamelyikük ellen valami kifogásuk volna, úgy ezt a pártban tegyék meg. Egymás iránt testvériesen kell éreznünk. Ami Thaly Kálmán személyét illeti, ő a párt disze, egész élete csupa tisztesség és hazafiság, az egész ország szereti, tiszteli és becsüli. A párt büszkének mondhatja magát azért, hogy olyan embert, mint ő, a pártban tisztelhet. Indítványozza, hogy küldöttség hívja meg Thaly Kálmánt az értekezletre. Thaly Kálmánt megérkezésekor felállással és szünni nem akaró éljenzéssel fogadták. Kossuth Ferenc melegen üdvözölte mint egyént, mint politikust és mint tudóst. — Majd Komjáthy Béla előadta az értekezleten történeteket. — Thaly Kálmán hosszabb beszédben a bocsánatot kérést egyénileg tudomásul vette, s megköszönte a párt bizalmát. Attól tart azonban — ugymond — hogy e sárból valami rá fog ragadni, (Élénk ellentmondások). mert Magyarország a gyanúsítások országa. Mint hü párttag, megnyugszik a párt határozatában. Ezután Krasznay ismertette az olasz kereskedelmi szerződést, Polónyi pedig tüzetesen rámutatott a veszedelmekre. Kossuth kijelentette, hogy aludni nem szabad. Damoklesz kardjaként függ a kiegyezés és a véderőtörvény felettünk. Ha békés időben állanak, a pártközi konferencián a pártok békésen meggyezhettek volna. Obstrukciót csak nemzeti érdekből lehet csinálni, de most a párt nem alkudhatik. Mint pártelnök osztzik abban a nézetben, hogy a javasolt s pártok által kiküldendő bizottságban a függetlenségi párt nem vehet részt. Kossuth szavait ho szantartó éljenzés követte s a párt elhatározta a harcot.

— **Az orsz. könyvtáregyesület gyűlése.** A muzeumok és könyvtáregyesületek orsz. bizottsága ehó 25—30 ig Temesvárott és Verszezen gyűlést tart. A tanács a gyűlésre Oláh Károly tanácsnokot küldötte ki.

— **A debreczeni muzeum megnyitása.** A debreczeni muzeum létesítésének alapja már meg van vetve. A volt gazdasági tanintézet helyiségeiben rendezték be ideiglenesen a kulturpalota felépítéséig a muzeumot Milesz Béla, a több mint 8000 tárgyból álló Lőkövits Artúr áltai adományozott gyűjtemény nagy részét már teljesen elrendezte. A tanács ma tartott ülésén kimondotta, hogy a muzeumot 1905 január elsején megnyitja.

— **Személyi hir.** A kőrösi ev. ref. tanítóképző intézet igazgatója, Kiss Áron püspök fia Kálmán, atyja látogatására Debreczenbe érkezett és néhány napig itt marad.

— **Eljegyzés.** Bacsó Pál m. kir. államvasuti gépészmérnök eljegyezte Péter Melindát, K. Tóth Kálmán lelkész kedves és bájos fogadott leányát. Az igaz és tiszta szerelemből megkötetendő frigyhez sok őszinte szerencsekívánatok fűződtek.

— **Elmebajos szolgabíró.** A hajduböszörményi szolgabírósg főnöke, Magi Elek szolgabíró egy idő óta az agylágyulás tünetei mutatkoztak. A szolgabíró agybaja a napokban annyira fokozódott, hogy szükségessé vált a gyógyintézetbe való szállítása. Tegnap vitték fel egyik fővárosi elmeorvosintézetbe, hol az orvosok azt a véleményt nyilvánították a beteg szolgabíróról, hogy baja, sajnos, gyógyíthatatlan. A böszörményi szolgabírósg vezetését Rózsa Ernő, a központi főszolgabírósg tiszteletbeli szolgabírója veszi át.

— **Debreczeni kertész kitüntetés.** A Budapesten most lefolyt országos gyümölcskiállítás zsűrije Heykál Ede debreczeni kertészt egyesületi aranyéremmel tüntette ki.

— **Czégváltozás.** A debreczeni piac egyik legismertebb és jóhírnévnek örvendő czégében változás történt. Pásztor Gyula vaskereskedő üzletéhez társul vette Bilkei Dezsőt. A nagyforgalmu és kiterjedt összeköttetésekkel bíró üzletet tulajdonosa meg-nagyobbítja.

— **Ez is jó anya.** Mi baj szom-szédasszony, hogy így kesereg?

— Jaj nekem, kifosztottak mindemből, elvették, a kenyeremet...

— Hogyan? Mi történt?

— Hát hiszen tetszett ismerni a Samu fiamat, az én egyetlen fiamat...

— Igen, igen... A kis vak fiu... Mi van vele?

— Hát a kerületi orvos, hogy Isten akárhova tegye, elvitte magával a kórházba ott operálták és...

— Meghalt?!

— Dehogy! Meggyógyították és most nem járhatok vele koldulni.

— **Garázdá napszamos.** Rác Ferenc Vendég utcai zenészszel játszott valami pénzes játékot Kozák József napszamos az utczán. Rác néhány fillért nyert, amiért Kozák megtámadta s néhányszor arezul ütötte. A zenész védekezett és a napszamosat a földre teperte, aztán pedig besza-

ladt lakásába. Kozák utánna ment, ajtót, ablakot bevert s mikor előjöttek a rendőrök, elment, de az éjszaka folyamán több ízben visszament s mindannyiszor nagy botrányt csinált. Kozákkal a rendőrség számol le.

— **A rendőrség létszámának emelése.** A debreczeni rendőrség létszámát feltélenül emelni kell s általában a rendőrség szervezetén sok az újítani való. Belátta ezt Roncsik Lajos főszámvevő s rendőrségi czélokra 21,600 koronát vett fel a költségvetésbe 1905 re. A gazdasági bizottság az egészet törölte a költségvetésből, s a jogügyi bizottság 15,000 koronában szabta meg az e czélra szükséges összeget. A tanács tegnapi teljes ülésében a jog- és pénzügyi bizottság álláspontjára helyezkedett s e czélra 15,000 koronát kíván beilleszteni a költségvetés keretébe.

— **A Komáromi papirkereskedés esődjéből visszamaradt áruk minden elfogadható áron eladatnak,** Kossuth-utca 6 szám.

— **Büvész-estély a Bikában.** S. Vienne a magyar származásu ügyes büvész, ma este igen érdekes büvészeti előadást rendez a Bika-szálloda éttermében.

— **Sósavat ivott.** Tegnap délután Bernandi Amália borleány a Kossuth-utcai temetőben sósavat ivott. Bevitték a kórházba, hol súlyos betegen fekszik. Téves a lapoknak az az állítása, mintha a fiatal leány hozzátartozóinak zaklatása elől menekült volna a halálba.

— **A második kerület orvosi állása.** Szentpály Béni dr. a második kerület rendőri orvosa három hónappal ezelőtt 20 napi szabadságot kért, mit meg is kapott. Szentpály akkor kiment Amerikába s azóta semmit sem hallattat magáról. Most aztán a tanács elhatározta, hogy felszólítja állásának elfoglalására és ha Szentpály felhívásnak nem elegetállását mással töltik be.

— **A „vörös kakas“ pusztítása.** Hivatalos becslés szeriat az idei augusztusban tizenkilenc millió értékű magyar nemzeti vagyon pusztult el tűz által. Nem kevesebb mint öt törvényhatóság területén egyenkint a milliót meghaladó kárt okozott a tűzvész. A statisztika szerint augusztusnak mindégnyik napján száztizenöt helyen voltak tüzek. Habár a hónapokig tartó idejű aszály a tűz keletkezésének előfeltételeit nagyon is megszorította, az illetékes körök s az egész társadalom mégis megdöbbenthet ezen a pusztuláson, amely bizonyára a magyar polgárok ezreit koldusbotra juttatta. Habár az idén Nyugat-Európában, így Ausztriában, Német- és Franciaországban is gyakrabban jelentkezett a „vörös kakas“, mint más években, mégis valószínűleg megesik majd rajtunk az a kulturális veszély, hogy a nemzetközi tűzstatisztikához a legközelebb számokat Magyarország fogja szolgáltatni. Mert nálunk botrányos a tűzvédelmi berendezkedés a vidéken. Legfőbb ideje, hogy szövetkezzek, gazdakörök szervezése által fölrázzuk a falu életét ölmos közönyéből s a szolidaritás érzésének fölkeltése által honosítsuk meg mindazt a szükséges intézményt, melyek szükségesek arra, hogy ez idő szerint védtelen polgártársaink millióit a tüzelem rombolásai ellen megvédjük. Az érdekes statisztikából még kiemeljük, hogy a gyöngyösi tűzvész 1 millió 233,989, a topánfalvi pedig egy millió 273,012 kárt okozott. Törvényhatóságunkint tűzkárok összegét a következő számok mutatják: Heves vármegye 1 millió 488,429, Zemplén vármegye 1.421,024, Torda-Aranyos vármegye 1.313,670, Troncsén vármegye 989,707, Pest-P.-S.-Kiskun vármegye 905,501, Budapest székesfőváros 807,243, Ung vármegye 565,052, Szepes vármegye 557,259 korona.

— **Magyarország népesedése augusztus hónapban.** A folyó év augusztus havában 60,591 gyermek született élve a Magyarbirodalomban, az elhaltak száma pedig 30,488-at tett, úgy, hogy a természetes szaporodás 21,103 főre rugott. A múlt év megfelelő hónapjában összehasonlítva az ideig a születések száma mint a halálozás 1600-zal kevesebb volt, úgy hogy a szaporodás ugyanannyit tett, mint a tavalyi augusztusban. Az év első 8 hónapját összevéve, már jóval kedvezőbb az idejű eredmény, a születések száma ugyanis 3000-rei növekedett, a halálozásoké ellenben 21,600-zal csökkent, a természetes szaporodás tehát 24,600-al kedvezőbb, mint a múlt év megfelelő szakában. A javulás tulajdonképpen az anyaországra esik.

— **Elgázolt gyermek.** Az utczán ment keresztül Bujdosó Sándor talyigás két éves gyermeke. Egy talyigával arra hajtott Bőr Istvénné és az asszonykocsis elütötte a kis gyermeket, kit súlyos sérüléseivel Egel Ignác dr. orvos vett ápolás alá. Bőrné ellen vigyázatlan hajtásért megindítják az eljárást.

— **Halász Nándor** ékszerész kereskedő mai számunkban megjelent hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 órakor.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

A politikai helyzet és a bécsi körök.

Budapest, okt. 13. **A függetlenségi Kossuth párt tegnap esti gyűlésének határozatát az egész ország nagy lelkesedéssel fogadja.** A bajai függetlenségi kör még tegnap este gyűlést tartott és Kossuth Ferencznek üdvözlő táviratot küldtek.

Győrben a lelkes tömeg a képviselő és a függetlenségi párt elnökének lakása elé vonult és elítették őket és Kossuth Ferenczet. Budapesten mindenfelé a politikai életben beállott legújabb jelentős fordulatról beszéltek.

Bécs, okt. 13. Khuen-Héderváry gróf, a király személye körüli miniszter ma reggel ide érkezett és megérkezése után a király azonnal kihallgatáson fogadta.

Khuen 2 óra hosszat volt a királynál.

A királyt és a bécsi köröket kellemetlenül érintette a magyar politikában beállott váratlan fordulat és szemrehányásokat tettek **Khuennak, mert ő ajánlotta Tiszát, aki arról biztosította a királyt és az udvari köröket, hogy a magyar parlament teljesen erőteljes és amit ő akar, azt a parlamentben megvalósíthatja.**

Mit referált Khuen a királynak, azt még most nem tudják. Azonban a **Tiszába vetett bizalom udvari körökben megrendült.**

Orosz-japán háború.

Csifuból jelentik, hogy egy bomba Stössel tábornok lakásába esett és a tábornok kénytelen volt lakását áthelyezni. Port-Arthur közelében nagy a gyermek halandóság.

Az oroszok szabadon bocsájtottak 11 japán tisztet, kik élelmi szerkeket szállítottak Dalnyba.

Csifu, okt. 13. A port-arthuri hajóraj okt. 1-én ki akart törni a belső kikötőből, de a japán útegek gyors tüzelése ezt lehetlenné tette. A „Retvizan“ orosz hajó közben súlyosan megsérült.

Tokióból jelentik hivatalosan, hogy a japán jobb szárny heves és még mindig tartó küzdelemben főn tartja magát.

Nodzu tábornok balszárnyával megtámadta az oroszokat; Oku tábornoknak sikerült az oroszokat Takutánál visszaverni.

A debreczeni átirat.

Nyiregyháza, okt. 13. A ma tartott közgyűlés kimondotta, hogy a debreczeni átiratot, a magyar nyelv jogának érvényesítése végett a külképviselőben, elfogadja és hasonló szellemű feliratot intéz a képviselőházhoz.

Egy debreczeni feleséggyilkos a bírák előtt.

Budapest, október 13. Hári Pál 46 éves földműves éveken keresztül Debreczenben vadházasságban élt, Kostyál Borbálával. Az asszony ez év május havában elhagyta Debreczent és Budapestre költözött. Hári Pál utána ment, felkereste Sziv-utcai lakásán, ahol megtudta, hogy az asszony egy másik emberrel él együtt. Az asszonnyal előbb perlekedett, majd revolveréből ötször az asszonyra lőtt.

Az asszony hónapok mulva gyógyult fel.

Hári Pált a bíróság szándékos emberölés kísérletének büntette miatt ma vonta felelősségre.

A tárgyalás tart, ítéletre csak késő este kerül a sor.

Apponyi gróf Pesten.

Budapest, október 13. Apponyi Albert gróf amerikai útja után ma Budapestre érkezett.

Locz halála.

Budapest, okt. 13.

Locz Károly az országos nevű festőművész ma reggel meghalt. Szombaton temetik.

Budapesti árutözsde.

Készárú: esendes.

— okt. 13.

Buza őszre	10 18 —
Buza tavaszra	10 61 —
Rozs őszre	8 07—8 08
Rozs tavaszra	7 67—7 68
Tengeri őszre	7 40—7 42
Zab	7 33 —
Árpa	6 90—6 92

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Fatinitza. Hej, Fatinitza, Fatinitza! énekelték tegnap a színpadon. Hej, Fatinitza, Fatinitza! dudolta hazamenet a közönség, ami azt mutatja, hogy Szappé

édes muzsikája a harmadik évtizeden is diadalmaskodik. A behizelgő dallamok nagymestere tegnap is telt házat vonzott, bár a darab sujtje mellett az idő szekeré kissé elhaladt már. A közönség jóindulattal fogadta a darabot, mint mikor rég nem látott kedvesünket hosszú idő múlva viszontlátva, nem akarjuk elhinni, hogy bizony egy kissé megöregedett.

Sugár Aranka (Lidia) dominálta az estét, ki pompás gyönyörű hangjával igazi élvezetet szerzett. **L. Rózsa Lili** a címűszerepben kedves alakítást nyújtott. — A második felvonásban **Sugár Arankával** való szerelmi kettőse a legfényesebb része volt az előadásnak. Kár, hogy a zenekar elégtelenségénél fogva nem képes a kellő műveltséget szolgáltatni. **Rományi Margit**, **Szabó Károlyné**, **Virághátiné**, **Püspöki Rózi** a hárcshölgyek szerepében jók voltak. A férfiak közül **Karacs**, **Faragó**, **Iványi** és **Szilágyi Aladár** fejtettek ki sok igyekezetet, bár mintha utóbbi egyes helyeken nem egészen találta volna el szerepének hangját. **Huber** karmester derekas munkát végzett, de hasonlított a hadvezérhez, amelynek nincs hadserege. A zenekari állapotokon végre is segíteni kellene, mert mit ér a legjobb dirigens, ha nincs kellő zenekara? Cáto módjára minden zenés darab referációját úgy kellene végezni, hogy denique censeo... a zenekar így nem maradhat. De úgy látszik, ez hiába való, mert akik ez állapotokon segíthetnének, azok úgy gondolkoznak, hogy a debreczeni publikumnak minden jó.

Dr. S. L.

Zilahy drámapályázata.

— október 13.

Megirtuk, hogy **Zilahy Gyula**, a debreczeni színház jövő igazgatója, egy Csokonai Vitéz Mihály életéből vett történeti tárgyú színműre 1000 koronás pályadíjat tűzött ki.

Ebből az alkalomból Debreczen város polgármestere és a debreczeni Csokonai-kör fejezték ki elismerésüket **Zilahy** igazgatónak, tudatván vele az alábbi levelekben, hogy a pályázattal járó kötelezettségeknek készséggel eleget tesznek.

Kovács József polgármester levele így szól:

Tekintetes

Zilahy Gyula színházi igazgató urnak

Aradon.

Van szerencsém értesíteni, hogy ama törekvés, mely szerint a debreczeni színházat az 1905 október 1-én kezdődő idényre a Csokonai Vitéz Mihály személyét és korát jellemző történelmi színmű, illetve vígjátékkal óhajtja megnyitni s ily tárgyú darab megírására pályázatot hirdet — méltányolom — s a színiügyi bizottságnak be is jelentendem és ami közvetlenebbül reám vonatkozik eme ténykedésből, — szívesen adom beleegyezésemet ahhoz, hogy a pályázók műveiket hozzám — mint a színiügyi bizottság elnökéhez küldhessék be.

Ön ént értetik, hogy a beérkezendő műveket gondosan megfogom őrizni

s annak idején rendelkezése alá bocsájtani.

Tisztelettel:

Kovács József,
polgármester.

A Csokonai-kör felelete ez:

Debreczenben, 1904 okt. 7.

136—1904. sz.

Tekintetes

Zilahy Gyula színiigazgató urnak

Aradon.

Örömmel vettük Igazgató urnak pályázati hirdetését, amelyben egy Csokonairól szóló színműre 1000 korona pályadíjat méltóztatott kitűzni.

A pályázati hirdetését és Igazgató urnak becses levelét legközelebb választmányi ülés elé terjesztjük, de addig is a magam részéről bátorkodom azon reményemet kifejezni, hogy a Csokonai-kör a legnagyobb készséggel fog részt venni a pályaművek bírálatában.

Debreczen, 1904 október 6.

Kiváló tisztelettel

Kardos Albert,
a Csokonai-kör titkára.

Félmillió erdőpanama.

Egy püspökség megkárostitása.

— október 13.

(Saját tudósítónktól.) A nagyváradi kir. törvényszék rendkívül szenzációs ügyben folytat vizsgálatot. Ha bebizonnyul a vád, amit névtelen följelentés emelt, úgy a nagyváradi gör. kath. püspöki uradalom több mint fél millió korona erejéig károsodott. Pusztá váddal állunk szemben s a bírói vizsgálatnak sinesenek még olyan adatai, amelyek az ügyre teljes világosságot vetnének, de annyi már is konstatació, hogy a püspökség egyik erdőbirtoka körül óriási visszaélés történt.

A gör. kath. püspöki uradalom a Belényes és Biharfüred szomszédságában elterülő hatalmas Dragan erdejét évek óta egy kissebesi dúsgazdag parasztbirtokos bérelt. Még Pavel püspök idejében bérelte ki a 2000 hold területű rengeteg egy részének kihasználási jogát s az erdővágatásból nyert óriási famennyiséget Kissebesen és Csucsán épületanyagának dolgoztatja föl.

Nemrég Radu Demeter püspök névtelen levelet kapott, amelynek írója felette súlyos váddal lépett fel a dragáni erdő bérlője ellen. Az a vád, hogy a bérlő hozzávetőleges számítás szerint fél millió korona erejéig károsította meg az uradalmat az által, hogy a bérlésen kívül az erdőseget több száz holdnyi területen kihasználta. A püspök intézkedése folytán a belényesi jószágigazgatóság azonnal kiküldte egy emberét, hogy a bérlőt állandóan ellenőrizze, azonban heves ellentállásra talált s tisztjét ennél fogva nem teljesíthette.

Erre a püspöki uradalom a nagyváradi kir. törvényszékhez fordult s bírói szemlét kért az esetleges visszaélés mértékének megállapítására. A bírói szemle megtartása végett Mihályházy Kálmán kir. törvényszéki bíró tegnap utazott ki a helyszínére. A szemlén a püspökséget Krec Ambrus uradalmi ügyész, Kosma János erdőgondnok, Tóbiás Miklós főerdész és Gera Sándor jószágigazgató képviseli, szakértő gyanánt Ferencsik Ödön és Török László nagyváradi lat. szert. káptalani főerdész, a bíró részéről Venczel János, a Bánffy-radalom főerdésze jelent meg.

A vizsgálat tegnap az egész napot igénybe vette s valószínűleg még napokig el fog tartani.

IRODALOM.

Kaleb. Ez a címe annak a sajtó alatt levő füzetnek, mely e hónap végén jelenik meg. Szerzője Haraszthy Lajosnak, a „Siklós és Ormánság” felelős szerkesztőjének ifju neje: Szederényi Anikó, kinek nevét olyan sűrűn emlegették a nyáron a vidéki lapok és kinek munkáit elsősorban szép irodalmi lapokban gyakran olvassuk. Két nagy elbeszélés lesz a füzetben. Az első, melynek címe Kaleb, keleti történet a Krisztus előtti időkől. A másiknak Szerelem a címe és nagy társadalmi elbeszélés. Az elsőnek különösen nyelvezete remek, az utóbbiban a gondolatok mélysége köti le a lelkünket. Kaleb-en szépen festi az ifju író a kort és a népet, a Szerelemben nagy társadalmi problémákat boncolgat. És teszi mindkettőt avatott tollal, szép mese keretében, élvezetes stílusban. A füzet terjedelme 40—44 oldalas lesz, vastag, merített papíron, nyolczadrét alakban. Horovitz Zsigmond nyomdájában készül és 60 fillér lesz az ára. Megrendeléseket a gyűjtőkön kívül elfogadnak a helybeli könyvkereskedők, valamint lapunk szerkesztősége is.

Közlöny. A magyarországi protestáns teológiák hivatalos lapja a „Közlöny” 35. évfolyamába lépett. Ez iskolai évben most jelent meg — ismét Erdei Károly debreczeni hittanhallgató szerkesztésében — az első szám, mely valóban szép stílusban megírt, komoly cikkeket tartalmaz. A lap elején Erdei Károly szép bevezetője áll, melyben egyszersmind a múlt évet is bucsuztatja. Létay Menyhért a protestáns teológiák megalakítandó szövetségéről ír. Megkapó hangú Kövér Árpád szónórnak a hitről szóló cikke, valamint Marosa Imrénének a nyáron elhalt Kovács Sándor hittanhallgatóról írott nekrológja is. Baja Mihály Szülőföld és Fodor Béla Édes anyámhoz című kedves hangú költeményén kívül több hittudományi és vallásos cikket tartalmaz a Közlöny ez évi első száma.

Földarabolt községtanácsos.

A bécsi gyilkosság.

— október 13.

Az osztrák főváros bűnkronikájának borzalmas szenzációja van. Klein János bronzműves és a felesége Braun Franciska, törbe csalták és meggyilkolták Sikora községtanácsost. A halottat földarabolták s egy zsákba varva a Magdalenen-Strassén levő lakásukon elrejtették. A gyilkosság már napokkal ezelőtt történt, de csak tegnap fedezték fel s akkor kiderült az is, hogy Kleinék a gyilkosság után elvették Sikora kulcsait és lakására mentek, ahol minden pénzt, ékszert és értékpapírt elraboltak, azután megszöktek. A véres eset részleteiről ujabban a következőket jelenti tudósítónk.

A tegnapi gyilkosság még ma is a közbeszéd tárgya. Ma már bizonyosságnak látszik, hogy a Kleinék valahová elakarták szállítani a holttestet, de úgy látszik, hogy a nehézségek miatt kénytelenek voltak ettől a tervüktől elállni. Csodálatos kell, hogy senkinek sem jutott eszébe tudakolódni Sikora után, aki már a múlt hétfőn tűnt el. Feltűnt az is, hogy csak tegnap vették észre, hogy a lakás ablaka nyitva van, ámbar az ismerősök tudták, hogy Kleinék elutaztak. Az is meglepő, hogy senki sem vette észre, hogy Kleinék gyilkosság után többször bement Sikora lakásába. Kleinék egészen csütörtökig tartózkodtak a lakásban, amelyben a holttestet rejtgettek. Sikora gyakran fogadott látogatókat és cselédje többször figyelmeztette, hogy vigyázzon, mert baj fogja érni, de Sikora erre mindig ezt felelte:

— Nem félek, mert nagyon erős ember vagyok.

Sikora lakótársai azt hiszik, hogy Kleinék éjnek idején kifosztották Sikora lakását. Sikora mindig magával vitte a kapukulcsot s így Kleinéknak könnyű dolog volt, hogy a meggyilkoltól elvett kulcsossal éjnek idején észrevétlenül bejussanak a házba és a lakásba. Kleinékat a házbeliek kezdettől fogva gyanus szemmel nézték. Kleint azonban igen jóingulatu, mértékletes életű embernek mondják, ismerősei nem tudják róla föltenni, hogy gyilkosságban része lett volna. Üzletében szorgalmas volt s azzal a gondlattal foglalkozott, hogy gyárát megnagyobbítsa, az ehhez szükséges pénzt úgy akarta megszerezni, hogy gazdag leányt vesz feleségül. Így történt, hogy az ujságban olvasta, hogy egy fiatal özvegyasszony hatvanezer korona vagyonnal férjhez akar menni. Ez az özvegy asszony Kleiné volt s így történt a feleségével való ismeretsége. A megszökött házaspárnak még eddig semmi nyoma sincsen. A bécsi rendőrség most elrendelte világszerte való körözésüket. A budapesti főkapitánysághoz érkezett körözés szerint Klein János Henrik erős testakatu, magas ember, barna bajuszt és szakállt visel. Felesége csinos külsejű középtermetű, barna asszony s különös ismertető jele, hogy rosszul hall. A budapesti rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket, annál is inkább, mert a nyomozás adatai arra vallanak, hogy a rablógyilkos házaspár Budapest felé vette az útját.

KÖZGAZDASÁG.

A görög borok inváziója ellen. A Magyarországi Bortermelők és Borkereskedők Országos Szövetsége ülést tartott, amelyen egyebek mellett a görög borok fenyegető inváziójával is foglalkoztak. Többen aggodalmukat fejezték ki, hogy igen sok görög bor fog behozatalra kerülni. Mint-hogy pedig köztudomású, hogy a bor java-része már csak azért sem felel meg a vám-kedvezményes behozatalhoz szükséges kelleknek, mert se nem tisztá természetes, se nem 1904. évi termésű, szükségesnek tartja az értekezlet, hogy a kormány a görög bor behozatalánál a legszigorubb ellenőrzést alkalmazza. Az olasz kormány Budapestre és Bécsbe küldötte megbízottait, hogy az olasz bor behozatalát és elvámolását nálunk megfigyeljék és ellenőrizzék. Kormányunk is küldjön ki szakközvet az exportáló országokba, hogy a hozzáink kiviteltre kerülő bor eredetét és minőségét ellenőrizzék.

REGÉNY CSARNOK.

Elintézett ügy.

Irta: **Tömörkény István.**

— Édösatyád — szól aztán — a maga fattyát úgy nevelte, ahogy akarta. Nem bánom akárhányat vet még ezután is, nevelje a kedve szerint.

János mérgesen szölt bele:

— Ugy beszél kend rulla, mintha kutya volna.

Márton erre nem felel, csak folytatja:

— Hanem mit akar az én leányommal? Annak az egészsége fölött mit röndölközik? Móg az én unokámmal?

János odavágja:

— Amennyire a kendé, annyira az üvé is — tán?

A csacsi csakugyan fölrugott egy kutyát, az most nagyon vonit, mig puli rövid oktatásokat ad neki: beff, beff, bala-buff, juju.

Márton azt mondja:

— Te tudod.

Hát ezen nevetnek. Hanem, hogy köztük a futó derü átszaladt, János ismét komoly szóba kezd:

— Ha a kend felesége elgyütt volna a leányához, az egész komédia elmaradt volna. Hát az én édösanyám másforma, én már arrul nem töhetök. Mér nem gyütt el a kend felesége?

— Márton felförmed:

— Bolond beszéd. Hát hogy gyüjjön el, mikor egymaga van a tanyába?

Ujból hallgatnak. Tündönek egymás igazságán. Márton végezetül is a kampós botot a kutyák közé vágja, amivel most már tökéletesen tisztázta a puli ügyét. Azt mondja Márton:

— Mikor még el érte?

Azt mondja János:

— Akár ebbe a minitumba is elmöhetök.

— Mert nézd, folytatja Márton, — köll ezt halogatni. Mert ha egyszer soká halogatód, többet vissza nem hozod. Móg ha nem huzol hozzá én se adom.

Erre János hetykén feleli:

— Majd visszaröndöli a törvény.

— Nem röndöli, — mondja Márton.

— Röndöli, — mondja János.

Márton elmegy a botért, a melyet a kutyák közé vágott s kezében tartván, ütögeti vele a homokot. Lassan ütögeti, gondolkodik a mondandók fölött. Az ilyen kinek sem ártó apró erőfeszítések olyanok, mint a káromkodás, hogy csillapítják a haragot és utat mutatnak széledebb észjárásra.

— Elmék no, — szól Márton — a bürge itt van nem messze, nem hagyhatom a gyerekre. Egyet mégis mondok. Hát én azt mondom otthon, hogy ugy adjon neköm is, a feleségömnek is egészséget az isten, ahogy azt az asszonyt ide vissza nem eresztjük, akkor ide töböt az én lányomat nem röndöli vissza se törvény, se kapitány. Értöd-e?

Csönd. Mely után feleli János:

— Értöm.

— Nohát — válaszol Márton és megfordulván, a csacsiig megy, arra fölül. Ez megtörténvén, kezét nyujt Jánosnak:

— Aztán — szól csöndesen — párnát is tögyél a kocsira. A kis gyerekek részire.

— Nono, hagyja helyben az inditványt János.

Márton a tanyából a csacsin kocogva kiindul. Szép holdvilágos az idő. Az utszélen hangyabokrok alján tücsök csiripelnek.

(Folytatás és vége.)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 15.

Bérlet 11-ik szám (B)

Ma, csütörtökön, 1904. évi október hó 13-án:

BIZÁNCZ.

Szinmű 3 felvonásban.

Holnap, pénteken, okt. 14-én, bérlet 12. sz. „C“

Az eleven ördög.

Víg operetta 3 felvoásban.

A nagyérdemü közönség

saját érdeke kívánja,
hogy arany-, ékszer-, ezüst- és óra szükségletét

Halász Nándor

aranyműves, óras és ékszerésznél fedozze
DEBRECZEN, Piacz-utca 24. szám.

==== Ki a =====

tartósságért és finomságért kezességet vállal. Arany-, ezüst-, ékszer és óra javításokat eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.

==== Saját ékszer és óra hely. =====

KOCH

Piacz-utca

51

==== Csanak háza. =====

TESTVÉREK

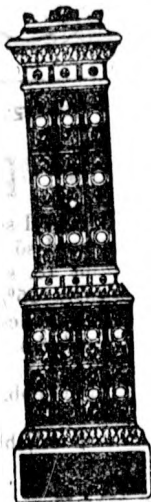
debreczeni

érfi, nő-, leányka- és gyermekruha árúháza

a legolcsóbb

ruha-forrás.

==== Olcsó, szabott áruk. =====

==== Elösmert legjobb minőségü =====

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított áruk mellett,

továbbá:

Főzőedények, takarékkonyhák, épületvasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

==== nagyválasztékban =====

a legjutányosabb árban kaphatók:

KOVÁCS GYULA vasüzletében

a „BIKA“ szálloda mellett.

Szőnyeg,

✘ függöny, butorszövet, ✘
linoleum

● raktárunkat, saját házukba ●

Kossuth-utca 5. sz.

|| főzletünk emeleti helyi-
séibe helyeztük által. ||

**A még raktáron levő
szőnyeg, függöny, butor-
szövet, ágy- és asztalterítőket
ameddig a készlet tart**

✦ le szállított árak mellett ✦

arucitjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Aki

olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar,

forduljon

BORSODY I. S. p. t. sz.

irodájához Debreczen, Hunyadi-u. 21.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést.

1 liter

Borhegyi borviz

3 krajczár,

mely kitűnő, üdítő egészséges
ital, kapható

Máyer Jenőnél

előbb

Geréby Fülöp utódai Debreczen.

Üveg betét 4 krajczár.

6384.

sz.

t. k. 1904.

Hirdetmény.

Pöspökladány községének telekkönyvi betétei az 1886: XXXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t. cikk 15. és 17. §-ai alapján, — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t. cikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t. cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t. cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t. cikk 15. §. b) pontja alapján eszközt bejegyzések érvénytelenégét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherátvitelnek az 1886: XXIX. t. cikk 22. §. a, illetve az 1889: XXXVIII. t. cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1905. évi május hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t. cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1905. évi május hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartama által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t. cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1905. évi május hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

**A püspökladányi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság
1904. évi okt. hó 1-én.**

Dr. Tikos,
kir. albiró.

Háziurak és építész urak figyelmébe.

Függőereszes csatorna 18. számú I-ső rendű horganyozott vaspléből . . . á m. 1.60 fill.
Tetőn fekvő csatorna 18. számú I-ső rendű horganyozott vaspléből . . . á m. 4.— fill.
Tető fedés négyzetméterenkint 18. számú I-ső rendű vaspléből . . . á m. 3.30 fill.
Ezen minták feketé pléből festve 15% olcsóbb. Más előforduló **építmunkák** rajzszerinti kivitelben olcsóbban 10% áll, mint Budapesten.
Fűthető fürdőkádak 40 K-tól feljebb.
Rendes fürdőkádak 20 K-tól feljebb.
Gyermek fürdőkádak 10 K-tól feljebb.
Ülő fürdőkádak 11 K-tól feljebb.
Kályha csövek egyenes 30 f.-től feljebb.
Könyök csövek 40 f.-től feljebb.
Borforralók 60 f.-től feljebb.
Mindentéle konyha cikkek raktáron tartok feltűnő olcsó árban.
Elvállalok klozet kezelést, 1 évre 8 K-ért.

Kövesi József bádigos mester. Debreczen,
Széchenyi-utca 1. szám.

Donogán és Somossy-czéggel szemben.